

(0/38)

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagós)

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUÏSÓRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranger, 2'50

Un viatge agradable

EL CONDUCTOR:—Pujin, senyors; pujin y pòsinse allá hont vulguin. En aquest tren no hi ha classes.

ULLADA POLITICA

Las festes de Solidaritat catalana han deixat un gran caliu en l' opinió, que no dumpterà serà degudament aprofitat en bé de Catalunya y Espanya entera. Apart de l' apostolat de propaganda que aconsellà l'Sr. Salmerón y que s' farà efectiu en breu, tant bon punt se presenti ocasió de medir las forças en els comicis, se veurà la potència de la opinió catalana més resolta que may à donar la batalla als autors de les desventures de la nació.

Ab motiu de les aparatosas festes de la boda regia, un periódich de la Cort ha dit que s' està ballant sobre un volcà. No ho creuen així els monárquics de 'n Moret qu' esperan la regeneració d' Espanya del fet de compartir el tron ab D. Alfonso XIII una princesa anglesa. Segons ells tot canviaria per questa causa: Espanya entera's britanicarà. Se liberalisarà l' régime, y de Inglaterra vindrà grans capitals à fomentar las riquesas que 'ls espanyols tenim abandonadas. En una paraula: la sort y la ditzà de la nació depenen exclusivament de aqueixa especie de penetració pacífica realisada pels inglesos. Els nostres colonisadors no tindrán altre compromís que conservar à tota costa el torn pacífic dels fracassats.

En Moret, l' etern somiador, ha anunciat un programa de reformas liberals, proposantse arribar fins à la llibertat de cultes. Naturalment que pera posarse en condicions de realisarla necessita l' decret de disolució y fer unes Corts aproposit. Las actuals no li serveixen, pero menos li servirán las que fabriquen, no essent filas de la voluntat liberrima del país, ja que si ho siguessin lo primer que farian seria donar las dimissories á un home, com ell, que ha sigut y serà sempre una calamitat.

Ara ha cregut que trobarà l' apoyo del partit republicà, fins al extrem de que alguns dels més caracterisats personatges de la nostra dreta, se sumaran ab ell y acceptarán carteras en la nova situació. Pero se 'ns figura que 's quedarà ab las ganas. Així ho han declarat las aludidas personas, calificant de infundis las seves pretensions. Las experiencias dels temps de Castelar resultaren tan tristes y contraproduchents que no hi ha que pensar en repetirlas. El partit republicà té la clau de la regeneració d' Espanya, y questa regeneració sols pot tenir realitat dintre de un régime que consagra, com à condició essencial, el govern del poble pel poble.

PEP BULLANGA

No val à badar

UAN se produheixen grans efectes de carácter popular, convé fixar-se en ells dintre y fora dels que hi hajen tingut una intervenció directa.

Així es en el relatiu als grandiosos actes de Solidaritat catalana à tota els diversos elements que han tingut la sort y l' acert de contribuirhi no 's hi basta concentrar l' entusiastica admiració en els actes mateixos; ab això no n' hi hauria prou per a apreciar degudament tota la seva trascendencia.

L' efecte que han produhit en l' adversari, en l' enemic, es lo que cal mirar serenament, es lo que cal no perdre de vista un sol instant. Fent-ho així, y ja asseguro desde ara que aqueixa inspecció serà lo que més ens aientà à perseverar en la patriòtica empresa.

DE TOT ARREU

Si, senyors: que Russia es la terra de l' arbitrariedad y del despotisme, no hi ha qui lo posa en doute; que en l' imperi dels Romanoff tot es atràs, tiranía, ignorancia y opressió, fins las criatures ho saben.

Pero lo que no tothom sab y convé que s' escampi forsa, perque las comparacions, encare que devegadas odiosas, son sempre instructivas, es que la fanàtica, la atrassada, la bárbara Russia està en certas matèries cent colzers més amunt que la civilizada, la avansada, la progressiva Espanya.

En efecte: en el projecte de Constitució elaborat pel govern rus á Tsarskoe Selo, davant del emperador, y sotmés per ordre seva á las deliberacions de la Duma (Assemblea) últimament inaugurada, hi ha un article, el 33, que diu textualment:

«Els subdits russos gosan de la llibertat de religió, segons els dictats de la seva conciencia.»

«Qué tal? ¿La veuen la diferencia que hi ha entre aquesta llibertat amplia, absoluta, completa, y la migrada tolerancia que, embrollada per multitud de restriccions, concedeix als espanyols la nostra Constitució democrática?»

Trist es havero de dir; pero baix aquest punt de vista, —quina vergonya!—encare tenim alguna cosa que envejar á la tenebrosa Russia.

*

S' han empennat els sabis en plantar l' estandart de la ciència en el mateix Pol Nord, y à jutjar per la

Es indubitable que las oligarquías y l' régime que las ampara han vist ab disgust y alarma la maravillosa concentració de un poble com el català tan viu y resolt à acabar ab ells. Els diaris de Madrid que tenen à la seva devoció, han cumplert la consigna de sustreure importància al acte; pero la importància real y positiva subsisteix íntegra, per més qu' ells la dissimulin, y al govern la professió li va per dintre.

Després s' ha apelat á una especie de doctrinariisme rutinari, posant en solfa que republicans tan caracterisats com en Salmerón puguen anar de brasset ab carlistas tan reconeguts com el Duch de Solferino. Aquest argument de pura apariencia no tenen dret à formularlo els que sens més objecte que usufructuar las gangas del poder concertaren el pacte del Pardo, que avuy dura encare, ocasionat à tals confusions que may s' ha pogut posar en clar qui era més reactionari y clerical, si 'ls liberals ó 'ls conservadors. Aquesta promiscuació de ideas y principis no 's fan ó no 's volen fer càrech de que la Solidaritat catalana, movement expontani de tot un poble, no es ni pot ser una conxorta de concupiscencies real sàda à expensas dels principis dels distints y antagonistics elements que la integren, sino 'l concert de una vigorosa acció popular encaminada à fins pura y exclusivament de patriotisme. Es per ells una cosa nova, y precisament per la seva forsa de novetat destinada està à acabar ab tot lo vell y caduc.

Això si que ho senten. L' instint de conservació 's adverteix prou, y es per això que apelan à tot lo imaginable pera ferho fracassar.

***

Tenim, donchs, clarament patentizat que l' moviment de Catalunya 'ls inspira rebez y temors, no sols per la immensa forsa qu' entranya, sino també pel perill imminent de que l' exemple de Catalunya pugui trobar imitadors en las restants regions de la nació. ¿Qué seria d' ells si l' incendi s' arribava à propagar?

Baix aquesta impresió s' ha de tenir per descontat que no repararan en medis pera desbaratar l' obra del poble català.

Sortiran contradicctors dispositos à introduir la discordia en el bloc de la Solidaritat catalana, compensant per encendrela en alguns dels seus principals components en nom de un puritanisme ridícul y sospitos. La Unió Republicana sera sens dupte la primera que sigui objecte de las seves artimanías. ¡Quin tret més ben aprofitat el que mati dos pardals à la vegada! Perque de això 's tracta precisament: de desunir à la Unió y de desbalistar à la Solidaritat. Una feyna de doble efecte y que torni las cosas en pitjor estat de lo que tenian, quan republicans y catalanistas, cegats per l' apassionament ens combatiam y destrossavam, sense pensar en l' enemic comú, que atentament esperava l' hora d' erigirse de nou sobre las nostres despullas, en àrbitre y senyor de la política à Catalunya.

Pero l' joch està ben vist.

Qualsevol que sigui que fassi aquest joch, conscient o inconscient secunda 'ls propòsits dels oligarcas y de las institucions en que s' amparen. A ningú més que al govern pot afavorir la seva obra.

Si 's diuen republicans y en contraposició als enlazats prestigis, à la intel·ligència privilegiada y à l' honradeza exemplar de 'n Salmerón, se declaran enemics de Solidaritat catalana, pretendent que aquest concert patriòtic de tot un poble cedeix en detriment del partit republicà, quan à la vista salta que l' afavoreix y l' vigorisa, joh republicans de Catalunya mireuols ab desconfiança. Si no son agents directs del govern, es com si ho siguessin, dats els efectes que 'a proposan conseguir.

Mireuols ab desconfiança—repetim—y gireuols l' espalla resoltament.

Republicans catalans: Bé ho sabem tots que Catalunya es nostra, perque à Catalunya som els més, y hem crescut encare desde que s' armá Solidaritat catalana ab la reintegració al partit republicà de numerosíssims elements que n' estaven separats per creure equivocadament que l' partit espanyol de Unió republicana era enemic de las reivindicacions de Catalunya. Convencuts de que vivien en un lamentable error tornan al republicanisme y acceptan sense restriccions, plens de confiança, la direcció del insigne Salmerón, inspirat intérprete y guia felís de les legitimes aspiracions.

Republicans de Catalunya: aquesta reintegració importantíssima es un fet innegable que no podrá

obscuir ningú, ni molt menys el ministerialisme disfressat de demagogia.

Republicans de Catalunya: als més candorosos me dirigeixo, y ab l' experiència que 'm donan prop de quaranta anys de vida política consagrada desinteressadament al culte dels ideals, me permeto dirvos:

—Alerta, amics meus: obrere com à homes serens y reflexius, refractaris à tota sugestió mal sana... Els moments son solemnes... No val à badar! Alerta!

P. K.

Al posseidor de las riquesas no 'l fa ditzós el tenirllas, sinó el gastarlas, y nó el gastarlas de qualsevol manera, sinó el sa-berlas gastar bé.—Cervantes.

L' Evangelí del Partit Republicà y de la "Solidaritat Catalana"

E tal pot calificarse el magnífich discurs que pronunció diumenge en Salmerón en la sessió de la Junta Municipal de Unió republicana. Es un' obra que revela un valor extraordinari y una franquesa propia de un esperit superior y que ab una clarividència pasmosa trassa'l camí que han d' empender no sols els nostres corregionalists, sino tots els catalans, que han posat l' ànima en aqueix movement regenerador de Catalunya y d' Espanya entera.

Després d' apelar á la concòrdia republicana, per que qui feu en la situació present algun acte que tendís à restarli forsa no sols realisaria un' obra parricida en relació al partit, sino també contra la patria qu' està per damunt de tot, abordà la qüestió catalana en aquests precisos termes:

«Se ha produït rápidamente un movimento en la regió catalana cuyo carácter permitió desde el comienzo apreciar que no se trataba de un movimiento determinado de partido; que tenía mayor extensión; que por sus propias condiciones, incluso por la variedad y diversidad de los elementos que venían a coincidir en una como resultado común, tenía algo que le diferenciaba de todo movimiento de partido para elevarlo á esta gran representación del movimiento de un pueblo entero. Yo lo aprecié así desde los primeros comienzos y antes de venir á Barcelona, habiendo tenido en Madrid la satisfacción, la íntima y cordial satisfacción, de conferenciar con el digno presidente de esta Junta, yo hubo así de anunciarle, que yo presentaba que el movimiento que se dibujaba en Catalunya tenía el carácter de ser un movimiento que arraigaría en el espíritu general del pueblo catalán; una manifestación, en suma, de sus anhelos.

»Lo cierto es que la realidad ha superado á mis presentimientos, porque los actos que se han realizado en Barcelona han venido á poner el sello indeleble de que hay una aspiración común en el pueblo catalán, en sus condiciones de inteligencia, no sólo en la íntima relación de la vida, sino en las relaciones determinadas de un fin á todos común, de tal naturaleza, que puestos sobre toda subordinación en lo que significaba el concurso de representaciones de carácter orgánico que si se sumaron en la manifestación de la masa, por decirlo así, identificada con el pueblo, ofreció, para todos los absolutamente incapaces de penetrar en el fondo de la realidad de movimientos tan complejos como el de esta naturaleza, algo que pudieron considerar como cosa inexplicable, algo extravagante; y no tiene más que ver como ha repercutido el eco de la prensa interesada en que este movimiento fracasara, porque teme que con él puedan correr hondo peligro las instituciones imperantes. Se extraña de que hayan podido concurrir á un mismo abrazo representaciones tan extremas como las que pueden llevar, de un lado, los carlistas, y del otro el que tiene el honor de dirigirnos la palabra.

»Registremos el hecho. El movimento actual, iniciado en Catalunya, tiene este carácter: es un movimiento de Catalunya entera y es un movimiento que bien recogido, dirigido tan dignamente como demanda la importancia del mismo, puede llegar á esta obra de transsubstancialización de que os hablaba en las alturas del Tibidabo, que será una solidaridad española la que surja de este movimiento de Solidaridad Catalana. ¿Y hay en ella algo que pueda constituir contrariedad ó obstáculo á los peculiares intereses del partido republicano, á la peculiar acción que el partido republicano haya de desempeñar? Eso es lo que vosotros debéis apreciar; y esta es obra de juicio, esta no es obra pasional. Cuando se trata de determinar lo que cumple á la dirección política, es la reflexión quién decide: el entusiasmo puede decidir, por el impuls, para determinados fines, cuando se persigue un movimiento, pero tienen que escogitarse las condiciones, que sólo la reflexión puede determinar.»

Davant d' aquests eloquents datus, vajis parlant, com sol ferse per aquí, de conquestas, d' expansió territorial, de fantàsies africanas...

Traball, Quixots polítics, traball y ilustració... Això es lo que's necessita.

*

Higiene social.

Amics dels amarolls y begudas aperitives: tinguin la bondat de passar els ulls per aquestes ratllas, y meditin.

El Gran Consell d' un cantó suís, el de Vaud, acaba de prohibir, á petició de numerosos ciutadans, la venda del licor nomenat absenta. Desde l' dia primer del vinent Juny la llei entrará en vigor y 'ls seus contraventors serán castigats ab multas bastant cresudes.

En un lluminós preàmbul que precedeix á n' aquesta disposició s' hi legueixen els següents párrafos:

«L' absenta es insalubre, per contenir sustances tòxiques que entontençen y ocasionen convulsions.

»L' absenta produueix en l' individuo la anulació del sentit moral, fomentant els actes criminosos.

»L' absenta trastorna la naturalesa dels homes, convertintlos en sers violents, agressius y impulsius.

»L' absenta es, en fi, un perill constant pel bescanvi public.

Aquí á Barcelona, ahont tant us y fins abús se fa de tan excellent beguda, i serà pretensió exagerada, —ja que en obtenir una prohibició com la del cantó suís no hi ha que pensarhi,— demanar á la premsa de tots els matissos la vulgarització d' aquestas cariatives indicacions?

O. MEGA

constancia ab que, l' una darrera l' altra, repeteixen las tentatives, no tindrà res d' extrany que dintre d' un plazo breu se sortissin ab la seva.

Desconfiant de poder arribarhi per terra ó per mar y allisonats per la experientia que una serie interminable de fracassos, alguns d' ells ben tràgics, els proporciona, uns quants atrevits exploradors, capitanejats per Mr. Walter Wellman, han resolt anarhi pels ayres, valentse al efecte d' un globo dirigit, que actualment y baix la direcció de monsieur Godard s' està construint à Paris.

Una revista anglesa dona del projecte interessants detalls.

L' aerostat, el major que s' ha vist hasta la fetxa, tendrá 164 peus de longitud y serà impulsat per dues hélices adaptadas á dos motors de gasolina. Una capacitat del globo li permetrà mantenir-se en l' aire 25 dies.

Formarán la expedició, á més del seu capitán, els Srs. Hervieu, Smith, Henry, Hersey y algun altre que potser s' hi agregui á ultima hora.

Els expedicionaris se reunirán á Tromsøe (Noruega) durant el present mes de Juny: d' allí, en barco, se'n anirán á Spitzberg, y una volta establets en aquest últim lloc els magatzems y una estació telegràfica sense fils pera poder estar sempre en comunicació ab el globo, partirán cap al Pol mistriós... y lo demés ja ho sentiréam á dir.

De no desbaratarse els càlculs dels aéreos naveguants, el viatge de Spitzberg al Pol ha de ser bufar

y fer ampollas. Cinch días per anarhi, cinch per tornarne, y ja està resolt el problema.

¿Serà realment així? ¿Tindrán més sort ells que l' pobla Joan Franklin, que en Nordenkjold, que l' intrèpit Nansen, que l' jove duch dels Abruzzos?...

Pels beneficis que la ciència n' ha de reportar, desitjariam que l' més complet èxit coronés la nova tentativa dels braus expedicionaris.

*

Que l' benestar y la prosperitat de las nacions no dependeixen de la seva extensió superficial, es un fet mil voltas comprobat. No son els pobles grans els més richs, sinó els més avansats y laboriosos. Un ciutadà actiu y intelligent traerá d' un pam de terra lo que cent apàtichs ó ignorants no sabrán treure d' una llegua quadrada.

La estadística del moviment comercial de las principals nacions d' Europa durant l' any 1905, vé á demostrar una vegada més la exactitud d' aquesta eterna veritat.

Fransa que, com tothom sab, té 39 milions d' habitants, ha realisat negocis per valor de 9 mil milions de franchs.

Alemanya, amb 56 milions d' ànimacs, n' ha fet per 15 mil milions.

Inglaterra, tenint no més 42 milions d' habitants, ha arribat a fer 22 mil milions de negocis.

Y per fi Bèlgica, la petita Bèlgica, ab els seus

»Su labor constante, que ha requerido el trabajo casi de una generación para llegar á integrar el movimiento republicano á raíz del desastre de Sedán con los elementos de riqueza, de intelectualidad, de tradición, de respetabilidad para la dirección resultante del movimiento radical, os está bien determinando como desde aquella evolución del centro é izquierdo casi imperialista y monárquica al Gobierno actual republicano radical y socialista que en los destinos de Francia estos movimientos tienen tan amplia extensión como la vida de la nación entera, tan honda intensidad que no hay interés social que no esté representado en la transformación que se opera.

»Si el partido republicano no llega á preocuparse en este alto concepto de la misión para él destinada, no lo dudéis, queridos amigos y correligionarios, no lo dudéis, seguiremos un vano señuelo, seguiremos tras el fantasma, tras la ilusión de un movimiento revolucionario sin alcance práctico, pues es menester que la revolución se encierre en las hondas entrañas de la vida de una nación.

»Y en este sentido lo que este movimiento representa tiene una trascendencia y un alcance como ningún otro movimiento lo ha tenido jamás.

»Yo sé bien, se me alcanza, que en determinada posición, en relación determinada desde el punto de vista en que el horizonte se limita, ora por el espíritu de partido, ora por la encarnación que del espíritu de partido tienen las personas, puede abrigarse un cierto recelo ó desconfianza, pero reparad bien que es completamente infundado, pues entre las excelencias que este movimiento tiene, hay una que todas se suma, es á saber: el carácter impersonal de este movimiento, de tal manera impersonal que no puede decirse vaya á favor de nadie, mucho menos que vaya contra nadie.

»Han dado con ello los que han intervenido en la dirección de este movimiento una excesiva prueba; vosotros habéis dicho, aquí á nadie se aclama, aquí por nada se grita, no es una manifestación qué se hace á título de un movimiento pasional de un determinado grupo y que pudiera chocar con movimientos pasionales del lado opuesto, es la resultante común en que por ser la manifestación de un pueblo entero todos pueden convivir. ¿En qué relación se convive? En la vida social hay un denominador común, se vive en la relación del derecho, en el respeto á la justicia, en la consagración de la libertad. Por eso estamos unidos; esto á todos por igual nos interesa; en esta aspiración común todos podemos unirnos, todos tenemos incluso el deber de identificarnos.»

Pero l'moviment ofereix ademés un altre aspecte que no pot serli indiferent al partit republicà.

»Y si hay esta convivencia en la comunidad del derecho, en la sagrada libertad de todos para propagar, para defender las ideas, hay otra cosa por la cual debemos luchar señaladamente los que como los republicanos tenemos la firme convicción de que así radican todos los males que ha padecido España, la causa verdadera de su transformación, de su ruina, y de haber perdido su representación mundial, es á saber: la que en vez de ser el país quien se gobierna por la libre emisión del voto de los ciudadanos, es éste voto estafado por los poderes públicos, y á todos por igual no importa, pues eso sería la consagración de toda soberanía, y en hacer prevalecer el voto del ciudadano, como la fuente viva del poder, estamos por igual interesados cuantos en el movimiento de Solidaridad Catalana hemos incorporado nuestros esfuerzos.

»Realizar esa obra que es obra redentora para el país, que es obra que en aquel poder se destaca sobre la base de este inquebrantable derecho por igual para todos, decidme si en las condiciones en que vivimos no constituye como efectivamente es la fundamental aspiración del partido republicano.

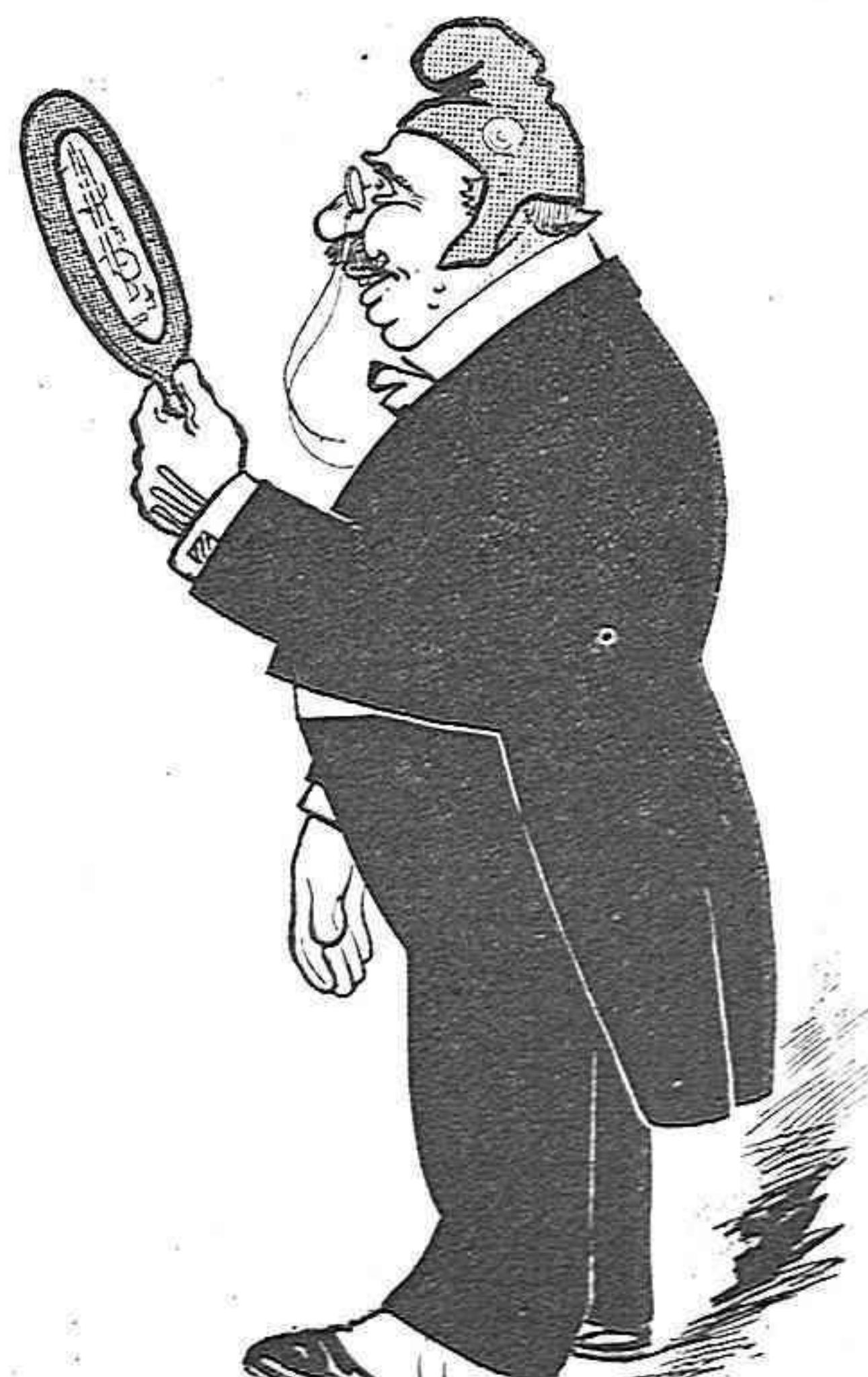
»Y quien conozca las fuerzas respectivas que los partidos políticos tienen en España, decidme, que resultante podrá haber de ese concurso de variados esfuerzos sino la de que no imperará en el país más que una soberanía, la soberanía de la nación. Y quien trabaja en este movimiento de transformación de todas las fuerzas vivas del país, éno trabaja por elevar la representación republicana?

»Desdichado sería para mí, desdichado creo sería para la colectividad, aunque por hoy nada más lejos de mi horizonte mental, que pudieran aquí mezclarse intereses de personas cuando ésta es por medio el interés sacro-santo de la renovación de un pueblo que padece por no haber sabido vivir la vida del derecho, de la libertad; por no haber tenido el valor de desenvolver todas las energías nacionales.

»Yo creo, pues, queridos amigos y correligionarios, que he pagado un tributo en el cumplimiento de mi deber á este gran movimiento del espíritu catalán, y creo que incorporando á él mi esfuerzo podré servir mejor que en ninguna otra ocasión á la misión que el partido republicano tiene que realizar en España.

»Y como tiene esta trascendencia, que yo he procurado bosquejar con absoluta exención de todo prejuicio, yo puedo deciros al presente: Si el partido republicano no se incorporase á este movimiento obraría en abstracto,

A nova orientació, nova indumentaria

—¡Hombre, hombre!... May hauria dit que 'l gorro frigi 'm caygués tan bé.

Arribada de don Alexandre Lerroux

El Sr. Lerroux, acompañat del arcalde accidental, Sr. Giner de los Ríos, dirigintse á la «Fraternitat Republicana.»

to, no lo dudéis, obraría en abstracto; le faltaría la base de pueblo, sin la base de pueblo no hay posibilidad de acción de partido alguno, cuando hablo de pueblo pongo mi mira en el conjunto, en lo que integra la vida de una nación, en lo que integra un estado social, no el pueblo de los elementos populares, del elemento obrero, del cuarto estado, sino el pueblo por lo de arriba, por lo de abajo, por lo del medio, de todos lados; porque si el partido republicano ha de preparar la transformación del país, creíeis que con la representación de carácter obligatorio, con la representación reducida de los elementos populares, de las clases obreras, podremos tener fuerza de atracción bastante respecto de aquellos elementos que han de constituir la fuerza suficiente en la transformación social y política? Eso sería el colmo de la ilusión. Esto no se ha producido jamás. Esto no cabe que se produzca.

»Las condiciones del pueblo en la hora presente son tales que con estos elementos materiales deben sumarse los intelectuales, los potenciales, todo esto se necesita concurren en la acción política que encarna en una vida social. Fuera de eso todo sería vano ensueño; podrían producirse mudanzas y perturbaciones á todas horas, llenariamós nuestro camino de víctimas haciendo sacrificios estériles, y las mismas clases en cuyo nombre el movimiento se produjera, bajo esperanza de regeneración verían agravados los males que padecen.

»Y precisamente por eso, porque estimo que es absolutamente indispensable integrar este movimiento en la plenitud de sus fuerzas, de energías sociales de todos los elementos que integran la vida del pueblo, precisamente por eso digo que impulsando este movimiento de opinión, viendo que no puede tener otra resultante que aquella en que en definitiva se integra la soberanía de la nación, laboramos por la causa de la República.

»Y vosotros sabéis de qué manera suelen alegrarse los elementos que en parte por razón tienen por abstractos de la política los elementos obreros; y como saben que cierto orden de reformas se van implantando cualquiera que sea el régimen político en que se vive, que la obra social al cabo es una obra solidaria y que por la diversidad de matices que han venido constituyendo las diferentes naciones, hay quien va por el camino de la democracia á la reintegración del orden económico impulsando las clases inferiores, tipo Francia; hay quien en otra dirección estima que pueden y deben incorporar su acción con los mismos poderes tradicionales, constitucionales, y tenemos el tipo de Inglaterra que lleva representación obrera y aspiraciones socialistas al Gobierno actual de un monarca. Y esta obra social se incorpora en aquella progresión, en aquel gran tacto que determina el intelecto superior de la clase obrera, la conciencia del derecho, sus legítimas aspiraciones encarnadas en el poder.

»Y por lo mismo que yo que siempre desde que pude llegar á tener conciencia de lo que era la vida social, la vida jurídica, del orden económico y alta relación ética que todo ello deben encarnarse en la suprema reconstitución del Estado, yo que siempre antepuse este deber íntimo, social á las meras transformaciones políticas, yo digo á las clases obreras: De incorporaros á este movimiento podeís tener la prenda segura de que vamos en camino de depositar en poder vuestro los votos, y con vuestros votos podeís tener el instrumento poderoso y decisivo de vuestra regeneración.

»No lo hacéis así, os apartáis de este movimiento, queréis formar clase aparte, aparecer en una relación distinta de la en que la vida económica y social se desenvuelve, vosotros podréis amenazar con días de honda perturbación, pero de esa misma suerte vosotros ahuyentareis la obra redentora de vuestra posición social y obrera.

»Y ahora decidme si manifestando, como digo manifestándolo, afirmándolo, vigorizándolo, robusteciéndolo, el partido republicano con este concurso de fuerzas que ha engendrado el espíritu del pueblo catalán en una relación muy compleja, viñiendo de varios lados, no ocupa aquella alta posición que por ley de su misión, por la que le dan las ideas, para lo que puede decir tiene derecho á pretender por sus propias y peculiares virtudes le corresponde. Que este gran movimiento catalán arraigue sellando la independencia del derecho del ciudadano, convirtiéndolo en instrumento eficaz contra todos los amarillos y opresores de los poderes públicos para que pueda decir Cataluña: ¡Ya soy dueña de mis destinos! y ofreciéndose después con el ejemplo bienhechor y fecundo para redimir á España diciéndola: Como he hecho hacedlo vosotros; y vendrá la hora en que la monarquía se hunda para que surja de las entrañas del pueblo español la República, llevando en la mano no solo el ramo de olivo, sino en la frente los destellos de la razón con que al cabo se dignifican los pueblos.

Així parlán els homes de intel·ligència superior y de conciència acrisolada. Així s'expressan els que ja no son sols jefes de un partit, sino conductors de un poble.

SOLIDARITAT CATALANA

Suscripció popular, oberta pera costear els gastos de la manifestació de protesta contra la Lley de Jurisdiccions, y de just homenatge als representants del país qu'en el Parlament la combateren.

Suma anterior. Ptas. 847'60

Llista de suscripció del «Centro de Unió Republicana Agramuntense» d'Agramunt: Ramón Pujadas, pes-

setas 1.—Pau Solé, 0'50.—Estanislao Roca, 0'50.—Antoni Flaque, 0'50.—Pere Mora Clossa, 0'50.—Joan Carulla, 0'30.—Manel Corral, 0'15.—Jaume Carulla, 0'10.—Pere Carulla Prats, 0'10.—Francisco Rubiés, 0'15.—Baldomero Martínez, 0'10.—Ramón Torres, 0'10.—Joseph Closa, 0'10.—Joseph Musoles, 0'10.—Salvador Ramón, 0'10.—Antoni Vicens, 0'10.—Manel Biel, 0'25.—Domingo Berneus, 0'25.—Joan Bernaus, 0'25.—Un amig de la «Solidaritat Catalana», 0'15.—Su señora de éste, 0'10.—Las hijas del mismo, 0'10.—Joseph Paul, 0'10.—Francisco Sebastiá, 0'25.—Un liurepensador, 0'10.—Antoni Lluelles, 0'10.—Joseph Carrera, 0'10.—Pau Pons, 0'10.—Ramón Guasch, 0'10.—Joseph Vicens, 0'25.—Jaume Soler, 0'15.—Antoni Barlaib, 0'25.—Francisco Lluelles, 0'10.—Antoni Fà, 0'10.—Manel Parcerisa, 0'10.—Ramón Creus, 0'10.—Bonaventura Camats, 0'10.—Joseph Parra, 0'10.—Miquel Tarragona, 0'10.—Pere Ganot, 0'10.

Import de la suscripció oberta al «Comité Republicano de Montblanc» (Tarragona), 3'20.—Francisco Escolà, 0'25.—Pepeta Baso, 0'25.—Total pessetas 859'35.

OLT ha guanyat el partit de Unió republicana ab la participació que ha tingut en el moviment de Solidaritat catalana.

Avants, á Barcelona, lluitant contra 'ls catalanistes, soliam copar alguns districtes y conquistar en altres la majoria.

Pero ha vingut el nostre ilustre jefe y en Salmerón ha copat les simpaties, per no dir l'adhesió plena de Catalunya entera.

* * *

Davant de uns resultats tan evidents; davant de una conquesta tan extraordinària, ¿hi haurà encare que qui s'atreveixi á sostener que la Solidaritat catalana ha sigut perjudicial als interessos del partit republicà?

Als interessos de alguns mangonejadors, aspirants á convertir la Unió republicana en un nou y despreciable caciquisme, podrà ser... «Pero als del partit? May de la vida. Ni als seus interessos, ni á la seva dignitat, ni á la noble missió que té senyalada de consagrarse á la regeneració de la patria, al amparo de les institucions republicanes.

La vetllada donada en honor de Salmerón pel Centre de Unió republicana de Gracia, formarà època, per l'entusiasme qu'en ella reyná, y per l'admirable manera ab que siguieren acullidas las importants y famoses declaracions del ilustre jefe de la Unió republicana.

Aquella societat, una de les més importants ab que conta el nostre partit á Barcelona, se mostrà ademés molt obsequiosa ab els visitants.

No dubtem que totas las associacions republicanes, sens escrupol, seguirán l'exemple de la de Gracia, expontàneamente, sense necessitat d'excitacions, per llei exclusiva de la reflexió y de la conciència.

La incorporació de tots els organismes de la Unió republicana en el gran moviment de Solidaritat catalana ha de produir y produhirà la republicanació de aquest mateix moviment.

Qui així ho reconegui ha d'estar molt obsecrat. Y qui, després de les frances i expressives declaracions de Salmerón, dificulti aqueixa incorporació, culpable serà de haver intentat la divisio de la Unió republicana.

Pero consti que encare que la intenti, no la seguirà.

Perque tal poden anar las cosas, contant sempre el espíritu reflexiu dels nostres correligionaris, que en lloc de una divisió funesta, se consegeixi al cap-de-vall, una beneficiosa depuració.

En Pol, des de La Veu de Catalunya, sosté que la Solidaritat catalana no es cosa nova. Y en prova de això cita aquest fet:

«Ara fí cinch anys, títicamente, la formarem republicans y catalanistes contra 'l caciquisme y vencerem. El mateix Sr. Lerroux, anant á la Lliga regionalista per' assegurar-se de las probas de la seva acta noblement defendidas en las nostres oficinas, l'acatava.»

Vells'hí aquí un fet que convé quedí degudament registrat.

Badalona va tributar una triomfal recepció al señor Salmerón y demés diputats compresos en l'homenatge del poble català. Aquella ciutat tan rica com infortunada á causa de las tropelias del caciquisme, semblá tornar de mort á vida. Ja may més tornaran a dominar allí 'ls que l'expliavan y la deshonraven.

Els discursos que's pronunciaren desde el balcó de la Casa Consistorial, queyan com pluja redemptora, sobre aquella plassa tacada ab sanch per las selvages kàbiles caciquistas, y entravan de dret en la conciència de aquell poble honrat y digno de millor sort, el qual trobarà la seva salvació, acullintse, com ho ha fet ab tan noble entusiasme, á la Solidaritat catalana.

Parla com un llibre el director d'El Diluvio, quan diu:

«Entra en el camp polític un element nou, l'amor, ab el qual hi ha que contar en totas las empreses humanes y del que han prescindit tots els nostres partits històrics, inclus els primitius catalanistes. Ab ell se fà obra sólida, y l'dia que vingu la República, no serà una ratxa com ho farà sense ell, sino que serà eternament la República espanyola.»

En el moviment de Solidaritat catalana hi tenen senyalat el seu lloc els braus obrers de Catalunya, sense distinció de idees, ni de doctrinas. Y aquest lloc es de preferència.

En primer terme, hi haurà més facilitat que may, per reclamar justícia en tots els atropellos de que siguin objecte per part de alguns patrons sense conciència. Y al mateix temps serà més factible evitar que s'arribi á solucions extremadas, en determinats cassos en que la falta de preparació ó la carencia de medis portan aparellada la derrota segura del trabajador.

La Solidaritat es moviment de serenitat. Y serenament s'arreglan casi sempre las qüestions més dificultoses.

* * *

Pero hi ha encare un altre aspecte en la qüestió. El sufragi universal, á qual pureza s'ha de consagrar Solidaritat catalana, posa en mans dels obrers un'arma poderosa pera conquerir llocs en las corporacions públicas, y desde allí fer valdre y consolidar aquelles de sus aspiracions que s'adaptin á les condicions de la realitat.

Y no d'upunt que, per aquest camí, poch á poquet, se pot arribar molt lluny.

Solidaritat catalana lluny de ser, com s'ha suposat, una conjunció burguesa, se pot convertir y's convertirà sens dupte en element de millora de las classes proletàries.

Ab verdader sentiment comuniquem als nostres lectores la mort del conegut impressor-editor y estimat amic nostre D. Lluís Tasso, ocorreguda el passat dimecres.

Trabajador infatigable y enamorat del art de la imprenta, al qual dedicà totas las horas de la seva vida, la desaparició del Sr. Tasso representa una pèrdua considerable pera la cultura del país, que tenia en ell un dels més decidits y intel·ligents propagadors.

Més que industrial, era el finat un artista en tota la extensió de la paraula, y bon testimoni 'n son els admirables treballs tipogràfics y las monumentals edicions que dels seus tallers han sortit.

LA CAMPANA DE GRACIA, que l'contava entre el número del seu millors amics, no olvidarà jamai els serveys que del Sr. Tasso té rebuts, y al dedicar aquest record á la honrada memòria del qui durant llargs anys fou el seu intelligent impressor, envia á la família del difunt la expressió del més viu pesar.

MANRESA, 23 de maig

Gran romeria preparan els nostres clergals. Se tracta d'anar á Sampedró, ahont pastors y ovellas farán una xerinola de cal ample.

Se recomana á les pelegrins que l'dilluns de Pasqua aniran á Sampedró, no s'empassin cap os de Sant Francesc, ó del contrari podrà trobarse ab una indigestió de llarga temporada.

Si Sant Leonci y Sant Armengol, preguen per la anima que... 'ls aguanta á tots plegats!

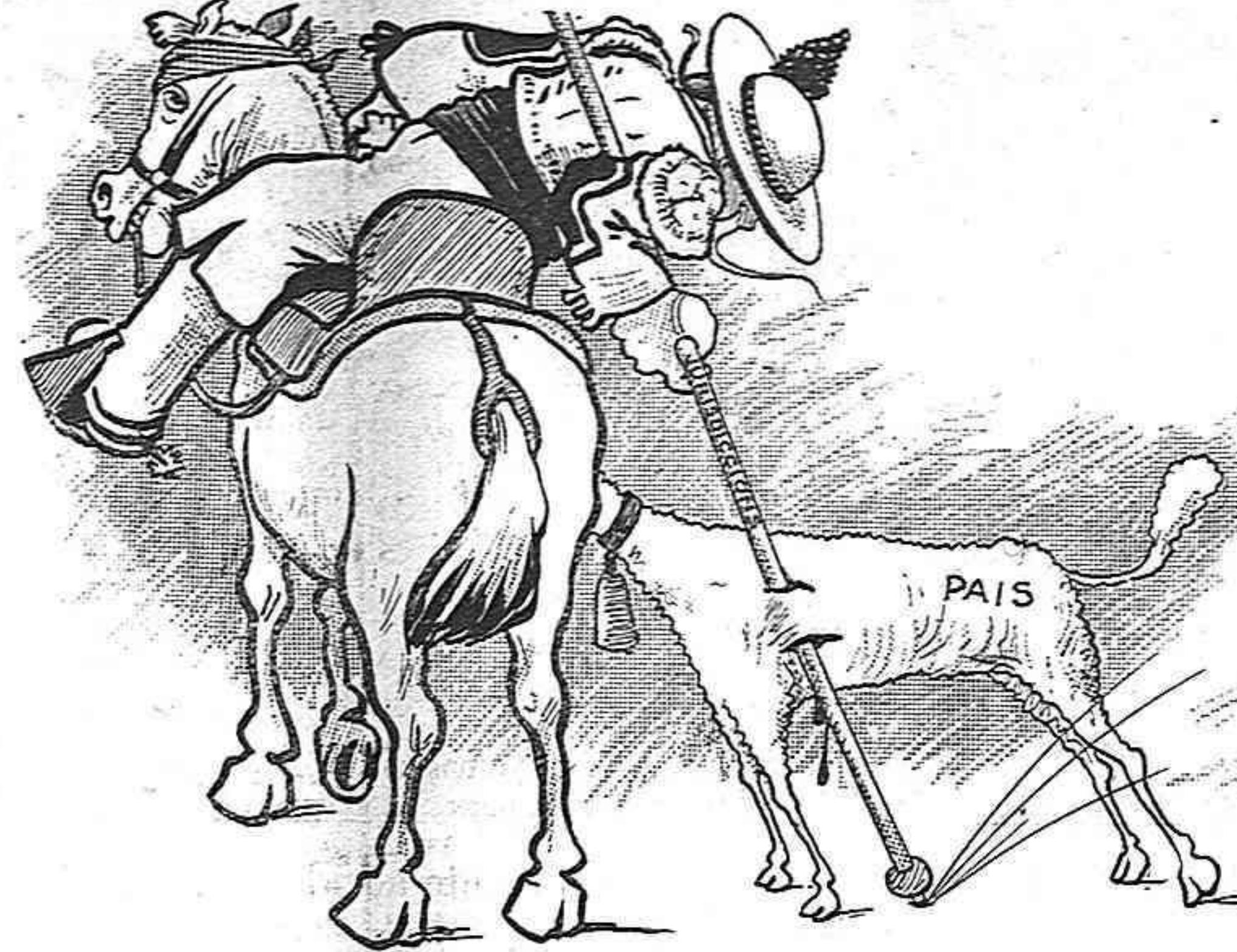
VILLASSAR DE

FESTAS MADRILEÑAS

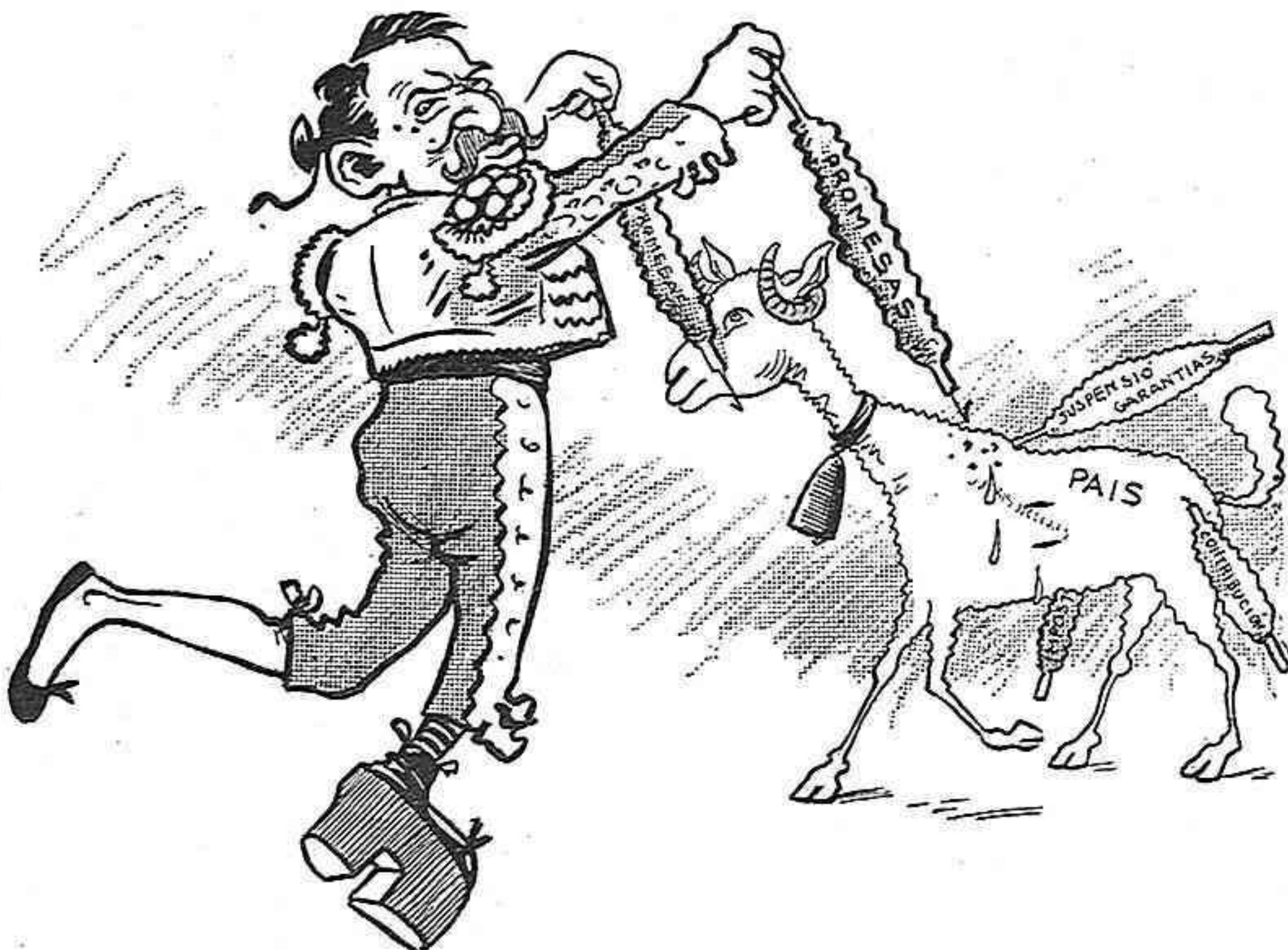
La corrida de toros

Sortida dels matadors.

Sort de varas... jurisdiccionals.

Banderillas al quiebro.

La gran cogida del siglo!

TENDENCIAS PERILLOSAS

—Es cert lo que fa poch rato el lampista m' ha contat?

—Sobre què?

—Díu que ahir vespre vosté y altres sis companys vareu celebrá una junta.

—Ah! Sí, senyor.

—Sigui franch, què vé á sé aquest contuberni?

—Contuberni no n' hi ha cap.

No portém altre propòsit que ané units y traballar pel progrés del nostre barri.

—De manera qu' es veritat?

—El que?

—L' actitud rebelde en que s' están coloçant.

—Qué rebelde ni ocho cuartos!

—D' hont l' ha tret aquest canard?

—D' hont... Vamos, no dissimuli.

—A que no m' explicaré

que s' va tractá en la junta?

—Que no li explicare? Y tal!

—A mí que tant m' entusiasma la santa sinceritat!

—Aboqui, donchs.

—Pari orellas, y ho sabrá tot de pé á p'á.

Com ja li han dit, vam reunirnos al café del *Lliri blau*

sis ó vuyt amich de sempre, guiat sòls per noble afany

de procurar que aquest barri, fins avuy tan descuidat,

siguí una tassa de plata.

Vosté que hi víu tants anys h' y ho veu tot y tot ho observa,

éno ha reparat el poch cas que fa de las nostres coses la sevora autoritat?

—No ha vist quina llum més trista despedeixen els fanals?

—No ha notat quánt abandonó s' observa als tots els detalls referents á higiene pública?

Els carrers, mal escombrats;

las clavegueras, un asco;

las reconadas, un cau

de infecció del pitjor gènero.

La font de la plassa Gran raja sòls per carambola;

no tenim un empedrat

que valgu quatre pessetas;

els arbres, ó són malaltz

ó son morts desde fa un sige;

la escola municipal

es una quadra asquerosa,

bona per guardar bestiar;

el dispensari fa pena

de humit y mal arreglat;

el quartellito...

—Sí, vaja;

que tot aquest barri està

que no n' ha per hont mirarlo.

La cosa data ja d' anys,

y no 'ns pot sorprende gayre.

—Pues per xò 'ns hem congregat

jo y 'ls amichs que li deya;

per veure si concentrant

les voluntats d' uns quants homes,

resoltament disposits

á vence tots els obstacles,

á forsa de prechs, de clams,

de lo que més practich sembla;

logrem al ff despertar las energías del barri, y resolts y ab el cap alt exigim á *raja-table* de la nostra autoritat las numerosas millors que anys ha vením reclamant.

—Pero bé áy 'ls altres barris?

—¿Qué?

—¿No están si fa ó no fa tan malament com nosaltres?

—Sens dupte.

—¿Per qué donchs han de pensar sols en 'quest barri?

—Home, perque es natural, ana que tot, mirar per casa.

—Molt bé!... Y als altres, que un llamp els parteixi...

—Pero, home, si es vritat, com crech, que 'ls mals que sufreixen son idèntichs als nostres, ¿per qué no fan lo que fem aquí? ¿Qu' ls priva d' imitarlos, y cridar y exigir també reformas?

—Desengany, el seu plan té un sabor tan antipàtic, qu' es segur que no hi haurá cap barri que se 'ls agregui, y hasta crech que el cap-de-vall els dirán separatistas.

—¿Qui' ns ho dirá?

—L' *Imparcial*.

C. GUMÀ

ONTRASTA ab las grans festas de Madrid, la desesperació dels alcoholers, que per no haverse reformat una llei impossible, han tingut que tancar las fàbricas, y la miseris de milers y milers de familias obreras, que per aquest motiu s' han quedat sense treball.

Dispensin al govern els que ploran la seva imprevisió. Estava en Moret tan ocupat en l' organització de les festas regias, que no podia donar cop á tot.

Dispensin... y resigninse desd' ara á una interminable lluna de fel.

Diuhen que á Madrid hi han anat la friolera de vint mil inglesos. Aixó per comensar.

Aquests inglesos hi han anat purament per divertirse.

Es segur que 'n seguirán moltissims més... y com aquests inglesos serán d' aquells que aterrorisan als que no poden pagar el compte, bé podém dir desd' ara qu' en lloch de divertirse, s' encarregarán de divertirnos á nosaltres.

Dels assentos, collocats en el curs del corteig regi, se'n demanavan á Madrid preus fabulosos. Centenars de pessetas per posar las ancas sobre un taúló; milers de pessetas per treure'l nás en un balcó qualsevol.

Una vegada més se demostra ab tot aixó que la monarquia es molt cara.

En el tren mateix en que vá sortir en Salmerón de Barcelona, hi anaya'l duch de Bivona, els comissionats portadors dels regalos de boda y fins l' Eminentissim Cardenal Cassanyas.

Y vels'hi aquí que al arrancar el tren la multitud que omplíá l' andén, composta de republicans y catalanistas, vá rompre en un estrepitos aplauso.

Casi se'l prenian per seu els monárquics y el Cardenal Cassanyas, quan la locomotora etxegá un estrident xiulet.

Tot ha anat com una seda—deya un que allí's trobava.—Els aplausos del poble catalá per en Salmerón. La pitada de la locomotora, símbol del progrés, pels altres.

E tutti contenti.

El Sr. Vidal y Ribas, que quan el tancament de caixas va deixarse empresonar, ha anat á Madrid en representació dels monárquics barcelonins que han dedicat al rey un regalo de boda.

Y fins ha pronunciat un discurs molt cayo.

Qual discurs creu tothom que li valdrá un títol de noblessa.

Per nosaltres ja li poden donar: se l' ha ben guanyat. Escoltin: ¿no podrían nombrarlo marqués del Oli de fetje de Bacallá?

Entre solidaris:

—Diuhen que'l rey ab la seva esposa, poch temps després de la boda, s' proposa visitar la ciutat de Barcelona.

—Me'n alegrá molit.

—Ayay, per qué?

—Perque es bò que vingui á conéixer de prop la Solidaritat catalana.

Els automobilistes catalans que van anar á Madrid, ab motiu de las festas del casament del rey están molt enfadats per haver sigut objecte de no sé quiñas desatencions.

Els ray que podian revenjarse fácilment. No tenen més que girar l' automòbil, y etxegant unes quantas llufas de benzina contra's que les havían desconsiderat, tornantse'n de dret á Barcelona á 80 kilòmetres per hora.

¡Beneys més que beneys! ¡Qui us feya apartar de la Solidaritat catalana?

Un dels números més vistosos de las festas de la boda regia, ha sigut la elevació de globos aerostàtichs.

Un número vistós y fins á cert punt simbòlic. Perque en l' estat actual de cosas sols logra elevarse lo llenger; lo qu' està plé de gas.

De las grandiosas festas de Solidaritat catalana celebradas á Barcelona, á Madrid ab prou feynas van volquer entererse'n.

De las aparatosas festas de la boda regia que se celebren á Madrid, á penas hi ha ningú á Barcelona que se'n enteri.

¡Y qué lluny, pero qué lluny se troban la capital d'Espanya y la capital de Catalunya!

Per exercir de notari major del reyne en els esponsalics de D. Alfonso y la Princesa Victoria, en García Prieto cobrará la friolera de 25,000 duros.

Podrà ben donar fé... 25,000 duros de fé monárquica.

¿No es veritat que aquesta fé es molt cara?

Segons explican els diaris, el delegat d' Hisenda de Girona, un tal Sr. González de la Vega, s' ha evaportat de la noche á la mañana, sense pendre's la modestia de presentar avans la dimissió del càrrec que 'l bondadós Gobern li havia confiat.

Lo mal es que al anásem no se'n ha anat sol, sinó en companyía de 240,000 pessetas—que ja son pessetas—de la pobra Nació.

¡Ay! Si al menos en càstich de la seva perversitat, las pessetas desencaminadas resultessin ser enfermas!...

Pero no, senyors; son bonas y ben bonas.

En fi, aixó no ha de venirnos de nou y no cal precupars'hi.

Diguéu ab el poeta:

Que haya un timador más, ¿qué importa al mundo?

S' assegurava aquest dia que 'l Sr. Canalejas que, com ningú ignora, s' ha venut l' *Herald*, tractava de fundar un altre diari.

¿Per qué?... ¿Potser pera vèndresse'l altre cop, quan ja se' veji una mica arrelat?

¡Quina afició té l' ex-jove ex-demòcrata á vendre... periódichs!..

¿Cóm diastre no comprén que tal vegada sigui aquest l' obstacle que li impedeix arribar al poder, per qual tant suspira?

Perque, lo que de segur deuenen pensar els que de donar el poder se cuydan:

—¡Deu nos en guard!.. Seria capás de vendre's la *Gaceta*!

SOLUCIONS

Á LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—*Es-ca-ro-la*.

2. ANAGRAMA.—*Soga-Sagí*—Gosa.

3. TRENCA-CLOSCAS.—*Biblioteca popular*.

4. LOGOGRIFO NUMÉRIC.—*Cortinas*.

6. GEROGLÍFICH.—*Per cassolas un terrorista*.

Han endevinat tots ó part de las solucions corresponents al número anterior els caballers: Un menje cervells de canari, El camisetas y el microbio, Esclop de Nas, Miguel Roca, K. Barret, Un Reig molt anarquista, Francisco Escolà, Vicenç Borràs y Baiges, El gomiti de Cá la Pepa de Calera, Noy de las Mostras, Un del Cafè de las nenes, Miquel Serrats y Camps, Josep de Poboleda y Raimundo Torroja Valls.

ENDEVINALLAS.

XARADAS

I

En ma prima veurás prompte, lector, qu' es un animal.

Nom de dona es *Ters-segona*.

Nom de dona es la *Dos-quart*,

y, perque 'n sigui un terceto,

nom de dona es el *Total*.